

Demokratistrategi

Beslutas 2021-12-01, av: Regionfullmäktige

1 Inledning

Vid regionfullmäktige den 17 juni 2020 (§42) undertecknade Region Jämtland Härjedalen Demokratideklarationen och ställde sig bakom ett antal åtaganden. Åtagandet att ta fram ett inriktningsdokument för inflytande och demokrati genomförs genom det här dokumentet – Demokratistrategin. Strategin visar på olika sätt som Region Jämtland Härjedalen ska arbeta med inflytandefrågor. Demokratistrategin revideras en gång per mandatperiod. Till grund för arbetet ligger på en övergripande nivå bl.a. Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling och Regional utvecklingsstrategin (RUS).

2 Nulägesbeskrivning

Inom region Jämtland Härjedalen bedrivs kontinuerligt olika former av verksamheter och aktiviteter som innebär delaktighet och inflytande i Region Jämtland Härjedalens verksamhet:

- De politiska partiernas arbete inom ramen för Regionfullmäktige, de politiska nämnderna respektive råden,
- Dialog med brukare och allmänhet genom medborgarförslag och allmänhetens frågestund vid Regionfullmäktige, brukarråd, Tillgänglighetsrådet, Pensionärsrådet, Kunskapsnätverket för samisk hälsa och Samiska samrådet m.fl.,
- Öppna sammanträden för Regionstyrelse och Regional utvecklingsnämnd,
- Webbsända sammanträden i Regionfullmäktige,
- Intern kommunikation via Insidan, respektive extern kommunikation via hemsidan, sociala medier, 1177, pressmeddelanden osv.,
- Offentliga mötesdokument inför beslut i politiska organ via Meetings Plus,
- Samverkan med länets kommuner och Länsstyrelsen,
- Kulturverksamhet genom bl.a. Jamtli, Estrad Norr och Regional biblioteksutveckling,
- Riktade enkäter till länets medborgare.

3 Inriktning och utvecklingsområden för stärkt demokrati

3.1 Inflytande

För en region är det viktigt att tänka kring och diskutera vilket inflytande medborgarna bör ha i olika frågor. Delaktighetstrappan, som bland annat används av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), är ett bra verktyg i en sådan process.¹ Delaktighetstrappan visar de olika nivåerna av delaktighet och fungerar som en guide till att frågan behandlas på ”rätt” nivå.

¹ SKR 2019, Medborgardialog i styrning – för ett stärkt demokratiskt samhälle, s. 14.

Begreppen kan sorteras efter vilken grad av inflytande det är fråga om: *Information, konsultation, dialog, inflytande och medbeslutande*. Verkligheten är dock sällan så renodlad, då processen kan pågå på olika nivåer samtidigt.

3.2 Arbete för stärkt demokrati i Region Jämtland Härjedalen

Inom Region Jämtland Härjedalen bedrivs, som beskrivs ovan, redan ett omfattande arbete för att upprätthålla och utveckla demokratin inom Region Jämtland Härjedalens ansvarsområden. Under 2021 genomför en politiskt tillsatt beredning även en översyn av den politiska organisationen inför nästkommande mandatperiod 2023-2026. Inom ramen för beredningens arbete ska innebörden av ett ökat inflytande från medborgare och andra grupper ses över. Frågan om stärkt inflytande för ungdomar ingår som en viktig del i det arbetet.

De områden Region Jämtland Härjedalen särskilt vill utveckla för att ytterligare stärka demokratin i regionen är *God och nära vård, Stärkt dialog med medborgarna, Stärkt kommunikation, Arbete mot hot och hat, Kultur och civilsamhälle och Interna processer*. Digitalisering löper som en röd tråd genom fler av områdena. Översikten är inte uttömmande, utan ska ses exempel över hur regionen framöver vill arbeta för att ytterligare stärka demokratin och öka delaktigheten, såväl inom Region Jämtland Härjedalen som gentemot medborgarna i regionen.

3.2.1.1 GOD OCH NÄRA VÅRD

- Genom digitala plattformar och ändrade arbetsätt ge förutsättningar för god vård närmare medborgarna. Patientkontrakt är en viktig del i den utvecklingen.

3.2.1.2 STÄRKT DIALOG MED MEDBORGARNA

- Ingår i översyn av politisk organisation inför nästkommande mandatperiod (2023-2026),
- Förbättrad medborgardialog genom digitala plattformar i viktiga frågor - jämlik vård, hållbar tillväxt och framtidsfrågor, barn och unga i förhållande till Barnkonventionen osv. Webbinarier och digitala enkäter som verktyg.
- Stärkt brukarmedverkan, för att bättre ta tillvara erfarenheter från patienter och brukare,
- Ökat digitalt deltagande i brukarråden, Tillgänglighetsrådet och Pensionärsrådet,
- Ökad samverkan och dialog med urfolket samerna och minoritetsgrupper,
- Ett flertal HBTQ-certifierade verksamheter,
- "Näringsparlament" och liknande former av direkt dialog med näringslivet samt andra intressegrupper.
- Ökad möjlighet till dialog med medborgare och särskilda grupper som idag är mindre involverad i de demokratiska processerna, däribland ungdomar, nyanlända, nationella minoritetsgrupper och funktionsnedsatta.

3.2.1.3 STÄRKT KOMMUNIKATION

- Ökad användning av 1177 och andra digitala informationskanaler,

- Stärkta informationsinsatser externt i samband med sammanträden i regionfullmäktige.

3.2.1.4 ARBETE MOT HOT OCH HAT

- Seminarier i anslutning till regionfullmäktige och sammanträden i politiska nämnder.
- Fortsatt betona och värna ett vårdat språk och respektfull ton i debatter.

3.2.1.5 KULTUR OCH CIVILSAMHÄLLET

- Utveckla stödet till civilsamhällets aktörer genom bidragsgivning, dialog och samverkan,
- Stärka de kommunala bibliotekens roll som mötesplatser och demokratibärande bildningsverksamheter,
- Synliggöra och främja kultur- och idrottsverksamheter, t.ex. Jamtli, Arkivet, Estrad norr och Kulturutveckling, som komplement och stöd till lokala och kommunala verksamheter.

3.2.1.6 INTERNA PROCESSER

- Beredning av ärenden med olika perspektiv för hållbar utveckling (tillgänglighet, barn- och ungdoms-, jämställdhet- och jämlikhet-, liksom urfolks- och minoritetsperspektiv).